

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 1995 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN – B. Myszka

Sędziowie: SN – B. Czech

SN – T. Ereciński (spraw.)

Protokolant: E. Krenzel

przy udziale Prokuratora - I. Kaszczyszyn

po rozpoznaniu w dniu 27 września 1995 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku M. [...] w Anglii

z udziałem P. S.A. w W.

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia Sądu Wielkiej Brytanii

na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości

Nr S/C VII [...]

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 stycznia 1995 r., sygn. akt I ACz [...]

postanawia:

uchylić zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające go postępowanie Sądu Wojewódzkiego w W. z dnia 15 czerwca 1994 r. sygn. VII CO [...] i przekazać sprawę temu Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o opłacie od rewizji nadzwyczajnej.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. [...] z Anglii wniósł o stwierdzenie wykonalności na terenie Polski wyroku Wysokiego Sądu Sprawiedliwości - Wydziału Ławy Królewskiej Sądu Handlowego w L. (High Court of Justice, Queen's Bench, Commercial Court) z dnia 23 stycznia 1991 r. – na podstawie art. 1150 § 1 k.p.c. oraz art. 31 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19.V.1956 r. (Dz.U. Nr 49/1962, poz. 238 i 239).

Sąd Wojewódzki w W. postanowieniem z 15.VI.1994 r. wniosek ten oddalił przyjmując, że między Polską a Wielką Brytanią nie ma umowy międzynarodowej przewidującej wykonalność orzeczeń w sprawach majątkowych.

Zażalenie na to postanowienie wniósł wnioskodawca. Sąd Apelacyjny w [...] orzeczeniem z 20.I.1995 r. zażalenie to oddalił, podzielając w pełni stanowisko zajęte przez Sąd I instancji.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżył Minister Sprawiedliwości, rewizją nadzwyczajną wniesioną w terminie określonym w art. 421 § 2 k.p.c. Skarżący zarzucił rażące naruszenie art. 1150 § 1 k.p.c. oraz art. 31 ust. 3 powołanej konwencji CMR oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i poprzedzającego go postanowienia Sądu Wojewódzkiego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1150 § 1 k.p.c. orzeczenia sądów zagranicznych w sprawach cywilnych należących w Polsce do drogi sądowej, nadające się do wykonania w drodze egzekucji, są tytułami egzekucyjnymi, jeżeli wykonalność ich jest przewidziana w umowie międzynarodowej. Nie ulega przy tym wątpliwości, że chodzi tu zarówno o umowy dwustronne, jak i umowy (konwencje) wielostronne.

Zarówno Polska, jak i Wielka Brytania są stronami konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 1956 r.

W art. 31 ust. 3 konwencji CMR przewidziano, że jeżeli wyrok w sporze, wynikłym z przewozu, wydany przez sąd jednego umawiającego się kraju stał się wykonalny w tym kraju, to staje się on również: wykonalny w każdym z innych umawiających się krajów natychmiast po dopełnieniu formalności wymaganych w zainteresowanym kraju. Formalności te nie mogą obejmować rewizji sprawy.

Tekst konwencji CMR został sporządzony w językach angielskim i francuskim, przy czym zgodnie z art. 51 konwencji obydwa te teksty są jednakowo autentyczne.

W tekście opublikowanym w Dzienniku Ustaw w języku polskim zamiast terminu "wykonalny" został, na skutek błędnego tłumaczenia, użyty termin "prawomocny".

Z tego powodu sądy obu instancji -uznały, że brak jest umowy międzynarodowej przewidującej w stosunkach między Polską i Wielką Brytanią wykonalność orzeczeń sądowych w sprawach z przewozu drogowego towarów.

Stanowisko to jest błędne. Już samo porównanie tekstu konwencji sporządzonej w języku francuskim (opublikowanym równolegle w Dzienniku Ustaw) oraz w języku angielskim - czyli tekstach autentycznych - pozwalało na stwierdzenie, że w odpowiednich fragmentach art. 31 ust. 3 użyto terminów "executoire" oraz "enforceable" - które oznaczają wykonalny, a nie prawomocny. Z przyjętych w prawie międzynarodowym zasad wykładni traktatów międzynarodowych wynika, że jeśli konwencja międzynarodowa uznaje jakiś tekst za autentyczny, to w razie wątpliwości co do rozumienia konkretnego pojęcia, decydują terminy użyte w tekście autentycznym. Tłumaczenie konwencji międzynarodowej na język polski ma tylko ułatwić osobom posługującym się tekstem danej konwencji jej zrozumienia i stosowania. Stąd też, równolegle w Dzienniku Ustaw z 1962 r. został opublikowany obok tłumaczenia polskiego autentyczny tekst konwencji CMR w języku francuskim. Obowiązkiem sędziego jest, w razie wątpliwości co do prawidłowości przekładu tekstu konwencji międzynarodowej na język polski, wyjaśnienie znaczenia określonego terminu użytego w konwencji w zgodzie z jej tekstem autentycznym.

Na wątpliwości, co do prawidłowości tłumaczenia terminu "prawomocny" zwracał uwagę wnioskodawca w toku postępowania. Wątpliwości te musiały jednak również powstać w razie starannej wykładni całego art. 31 konwencji CMR.

Ustęp 1 art. 31 określa jurysdykcję krajową państw, stron konwencji CMR w sprawach, które wynikają z przewozów podlegających tej konwencji. W ustępie 2 przyjęto, że jeśli w sporze, przewidzianym w ust. 1 sprawa toczy się przed sądem jurysdykcyjnie właściwym, albo został ogłoszony wyrok przez taki sąd, niemożna wszcząć żadnej nowej sprawy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami przed innym sądem, chyba że orzeczenie sądu, przed którym pierwsza sprawa została wszczęta, byłoby niewykonalne w kraju, gdzie wszczęto nową sprawę. Już z treści tego ustępu wynika, że intencją konwencji jest doprowadzenie do wykonalności orzeczenia wydanego przez sąd jurysdykcyjnie właściwy.

Ustęp 3 art. 31 konwencji, jak wyżej przytoczono, rozciąga skutki wykonalnego orzeczenia, wydanego zgodnie z ust. 1, na obszar każdego innego państwa strony konwencji, pod warunkiem, że spełnione zostaną warunki wykonania zagranicznego orzeczenia przewidziane przez prawo tego państwa. Jednocześnie zastrzega się, że w toku postępowania o stwierdzenie wykonalności nie można badać merytorycznej zasadności zagranicznego wyroku (tak należy rozumieć w świetle tekstów francuskiego i angielskiego zwrot "formalności te nie mogą obejmować rewizji sprawy" w tłumaczeniu polskim). Ocena czy

i kiedy orzeczenie zagraniczne stało się prawomocne dokonane być musi według przepisów obcego prawa procesowego. Sąd obcy stwierdza nabycie prawomocności przez orzeczenie na podstawie swego prawa procesowego. Nie można więc tak odczytywać art. 31 konwencji, że prawomocne zagraniczne orzeczenie stanie się prawomocne w innym państwie "po dopełnieniu formalności wymaganych w zainteresowanym kraju". Sens ust.3 art. 31 jednoznacznie wskazuje natomiast na to, że prawomocne, wykonalne w kraju jego wydania, orzeczenie, będzie wykonalne np. w Polsce po dopełnieniu wymagań wynikających z prawa polskiego dla stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego" określonych w pkt 1 i 3 § 1 art. 1150 k.p.c.

To rozumowanie potwierdza wreszcie treść ust. 4, w którym m.in. wyłącza się możliwość wykonania wyroków "o wykonalności tylko tymczasowej". I to wyłączenie byłoby niezrozumiałe, gdyby ust. 3 art. 31 nie odnosił się do wykonalności wyroków wydanych w jednym z państw - stron konwencji CMR w innym państwie -stronie konwencji.

Trafnie również argumentował wnioskodawca, że pozbawione sensu było konwencyjne zobowiązanie się państw jedynie do "uznawania prawomocności wyroków sądów państw -stron konwencji" bez możliwości wzajemnego wykonywania takich wyroków. Uzyskanie potwierdzenia tylko prawomocności wyroku, z punktu widzenia ochrony praw wierzyciela, byłoby bezcelowe.

Nie zmienia powyższych wniosków fakt, że wadliwość tłumaczenia art, 31 konwencji CMR została usunięta obwieszczeniem Ministra Spraw Zagranicznych z 13.VI.1995 r. (Dz.U. nr 69, poz.352). Potwierdza to tylko, że prawidłowa wykładnia art. 31 konwencji była możliwa od chwili, w której konwencja ta obowiązywała Polskę.

Polskę i Wielką Brytanię łączy zatem umowa międzynarodowa pozwalająca na wykonalność orzeczeń w sprawach z przewozów drogowych towarów podlegających konwencji CMR z 19 maja 1956 r. Obowiązkiwanie tej umowy zwalnia jednocześnie sądy polskie z badania istnienia wzajemności w wykonywaniu orzeczeń sądowych we wskazanym zakresie.

Mając powyższe względy na uwadze, na podstawie art. 422 § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.